

Національний університет «Запорізька політехніка»
Факультет управління фізичною культурою та спортом
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВЕ СТАЖУВАННЯ)

для підготовки магістрів

галузі знань: 22 – Охорона здоров'я

спеціальності: 227 – Терапія та реабілітація
спеціалізації: 227.01 – Фізична терапія

Запоріжжя
2023

Програма виробничої практики (освітньо-наукове стажування) для підготовки магістрів галузі знань: 22 – Охорона здоров'я, спеціальності: 227 – Терапія та реабілітація, 227.01 – Фізична терапія. / Укл. Ковальова О.В., Клапчук В.В., Єрмолаєва А.В., Мирна А.І., Присяжнюк О.А., Бурка О.М., Петрик Н.І. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. – 22 с.

Укладачі: зав. каф. Ковальова О.В., канд. мед. наук, професор
Клапчук В.В. д-р. мед. наук, доценти: Єрмолаєва А.В. канд. наук. з фіз.
виховання і спорту, Мирна А.І. канд. мед. наук, Присяжнюк О.А. канд.
хім. наук, Бурка О.М. канд. пед. наук, Петрик Н.І. канд. мед. наук.

Рецензент: І.В. Пущина, доцент, канд. пед. наук

Відповідальний за випуск: Єрмолаєва А.В.

Затверджено на засіданні кафедри «Фізичної терапії та ерготерапії»

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Авторами запропоновано програму виробничої практики (освітньо-наукове стажування) для магістрів спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія», яка допомагає викладачам та студентам в організації практики, здійсненні її контролю та оцінюванні практики магістрів. Надаються зразки оформлення звітної документації.

Для викладачів і магістрів закладів вищої освіти.

ВСТУП

Виробнича практика (освітньо-наукове стажування) магістрантів спеціальності «Терапія та реабілітація» – це невід'ємний вид науково-дослідної роботи магістранта, який націлений на формування й розвиток професійних навичок викладача вищої школи, оволодіння основами педагогічної майстерності, уміннями й навичками самостійного проведення навчально-виховної й викладацької роботи.

Основна ідея практики полягає у формуванні професійних умінь, пов'язаних з педагогічною діяльністю, у тому числі функцій проектування, конструювання й організації навчального процесу. Види діяльності магістранта в процесі проходження практики припускають формування й розвиток стратегічного мислення, бачення ситуації, уміння керувати групою людей.

Виробнича практика (освітньо-наукове стажування) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачена для здобувачів, які навчаються на другому курсі магістратури (4 семестр). Термін проходження практики складає 3 тижні і становить 4,5 кредитів ЄКТС (135 год.), форма контролю – диференційований залік. Під час даної практики поглиблюються та закріплюються теоретичні та практичні знання зі спеціальності, проводиться збір матеріалу та дослідження за тематикою кваліфікаційної роботи магістра.

Керівництво виробничою практикою (освітньо-наукового стажування) здійснюється досвідченими фахівцями кафедри фізичної терапії та ерготерапії, які мають відповідну освіту та науковий ступінь.

РОЗДІЛ І.
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СТАЖУВАННЯ)

Виробнича практика (освітньо-наукове стажування) магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-наукового процесу підготовки висококваліфікованих фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія». Вона дозволяє синтезувати теоретичні знання та практичний педагогічний досвід, теоретичну фахову підготовку здобувача та майбутню викладацьку діяльність.

Мета виробничої практики (освітньо-наукового стажування):

- ✓ формування й розвиток професійних навичок майбутніх педагогів-викладачів вищої школи;
- ✓ оволодіння основами педагогічної майстерності, уміннями й навичками самостійного проведення навчально-виховної й викладацької роботи.

Завдання виробничої практики (освітньо-наукового стажування) магістрів:

- ✓ Сформувати в магістранта уявлення про зміст і нормативні документи, що регламентують планування навчального процесу кафедри університету.
- ✓ Удосконалювати аналітичну діяльність починаючих викладачів.
- ✓ Ознайомити магістрантів з особливостями організації навчального процесу та сформувати вміння проведення навчальних занять дисциплін спеціальності «Терапія та реабілітація» зі студентами.
- ✓ Формувати адекватну самооцінку, відповідальність за результати своєї праці.
- ✓ Навчитися розробляти учбово-методичні матеріали з дисциплін спеціальності «Терапія та реабілітація».

У процесі виробничої практики (освітньо-наукового стажування) у магістрів формуються наступні компетентності:

- ✓ ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ✓ ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ✓ СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.
- ✓ СКфт 06. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.
- ✓ СКфт 07. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).

Очікувані програмні результати навчання:

- ✓ ПРН 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
- ✓ ПРН 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.
- ✓ ПРН 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СТАЖУВАННЯ)

Тематичний план виробничої практики (освітньо-наукового стажування) магістрів спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія» наведено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Тематичний план виробничої практики
(освітньо-наукового стажування) магістрів спеціальності
227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія»

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Участь у настановній конференції по проходженню виробничої практики (освітньо-наукового стажування). Вступний інструктаж по техніці безпеки.	2
2.	Складання індивідуального завдання на період освітньо-науково стажування	4
3.	Ознайомлення із звітною документацією, що передбачена вимогами виробничої практики магістра	10
4.	Вивчення навчально-методичного комплексу дисциплін, з яких проходить стажування магістрант	20
5.	Спостереження за навчальними заняттями професорсько-викладацького складу кафедри	8
6.	Складання тестових завдань з закріпленої дисципліни (не менше ніж 20 тестових питань)	14
7.	Ознайомлення з навчальними посібниками та науково-методичними комплексами дисциплін, з яких здійснюється практика	15
8.	Підготовка до самостійного читання лекції та проведення практичних занять.	20
9.	Самостійне проведення однієї лекції та двох практичних занять з підготовкою конспектів лекції та практичних занять	5
10.	Складання педагогічного аналізу однієї лекції та одного практичного заняття	5
11.	Підведення підсумків індивідуальної педагогічної діяльності	10

12.	Підготовка та оформлення звітної документації	20
13.	Участь у підсумковій конференції	2
	Усього годин на виробничу практику (освітньо-наукове стажування)	135

Організація виробничої практики (освітньо-наукового стажування) регламентується:

✓ Стандарт вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.09.2022 №791. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/09/06/227.Fizychna.terapiya.erhoterapiya.Mahistr-791-05.09.2022.pdf> (дата звернення 25.08.2023).

✓ Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 27.08.2023).

✓ Про освіту: Закон України від 28.07.2022 р. № 2471-IX - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 27.08.2023).

✓ Положення МОН «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (зі змінами) від 08.04.1993 р. № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text> (дата звернення 21.08.2023);

✓ Рекомендаціями про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України від 25.04.2013 р. №5. URL: <http://surl.li/gcegd> (дата звернення 28.08.2023);

✓ Положення про проведення практик студентів НУ «Запорізька політехніка» від 30 серпня 2019 р. №238. URL: <http://surl.li/gcehr> (дата звернення 25.08.2023);

✓ Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка»: Наказ ректора від 10 грудня 2021 р. № 507. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf (дата звернення 29.07.2023);

✓ навчальними планами студентів спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація».

✓ освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізацією 227.01 «Фізична терапія».

Загальне навчально-методичне й наукове керівництво виробничої практики здійснює завідувач кафедри.

Керівництво магістрантами покладено на висококваліфікованих викладачів навчального закладу, які забезпечать найбільшу ефективність проходження практики та створюють для цього необхідні умови. Керівники надають магістрантам можливість користуватися наявними науковими та науково-методичними джерелами, звітною та іншою документацією, допомагають в організації навчального процесу та проведенні занять, підборі необхідних навчально-методичних матеріалів.

Якість та повнота виконання магістрантом завдань виробничої практики (освітньо-наукового стажування) мають бути відображені в характеристиці-відгуку, в якій керівник оцінює роботу студента за результатами практики. Підписану керівником характеристику-відгук та письмовий звіт магістри здають на кафедру та отримують дозвіл на захист практики.

Як частину звіту, магістрант надає перелік публікацій разом з роздрукованим примірником видання: 1, 2 сторінки, зміст, публікація, остання сторінка.

Вимоги:

- для отримання оцінки **«задовільно»** студент має подати в звіт 1 опубліковані тези;

- **«добре»** – двоє тез;

- **«відмінно»** – двоє тез та одну статтю або розділ в монографії.

РОЗДІЛ 3

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СТАЖУВАННЯ)

Етапи проходження виробничої практики:

Основні етапи проходження виробничої практики (освітньо-наукового стажування) магістрами спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізацією 227.01 «Фізична терапія».

I етап:

- ✓ проведення настановчої конференції, на якій магістранти ознайомлюються з метою, завданнями практики, її змістом та основними вимогами;
- ✓ складання індивідуального завдання на період освітньо-наукового стажування;
- ✓ ознайомлення зі звітною документацією, що передбачена вимогами виробничої практики магістра;
- ✓ вивчення навчально-методичного комплексу дисциплін, з яких стажується магістрант;
- ✓ відвідування двох лекцій та чотирьох практичних занять доцентів кафедри з подальшим записом у звіті;
- ✓ складання тестових завдань з певної дисципліни (не менше ніж 20 тестових питань);
- ✓ детальне ознайомлення з навчальними посібниками та науково-методичними комплексами з дисциплін, з яких здійснюється практика;
- ✓ підготовка до самостійного читання лекції та проведення практичних занять.

II етап:

- ✓ проведення однієї лекції та двох практичних занять з підготовкою конспектів лекції та практичних занять;
- ✓ виконання завдань індивідуального плану.

III етап:

- ✓ підведення підсумків індивідуальної педагогічної діяльності;
- ✓ підготовка та оформлення звітної документації: звіт про проходження практики, розгорнутий конспект однієї лекції та двох практичних занять, педагогічний аналіз однієї лекції та одного практичного заняття, що були проведені магістрантами.
 - ✓ захист виробничої практики (освітньо-наукового стажування);
 - ✓ участь у підсумковій конференції.

Під час практики магістранти систематично ведуть щоденник виробничої практики. У щоденнику відображають термін та зміст своєї роботи з виконаними завданнями індивідуального плану. Після закінчення виробничої практики щоденник підписують магістрант і керівник практики.

Вимоги до звіту з виробничої практики (освітньо-наукового стажування)

Звіт з виробничої практики (освітньо-наукового стажування) – це основний підсумковий документ, що надає можливість проаналізувати й оцінити діяльність магістранта під час практики.

Звіт умовно поділяють на вступну та основну частини, додатки.

Вступна частина містить такі структурні елементи:

- титульний аркуш (*додаток 1*);
- завдання на практику (*додаток 2*);
- характеристика-відгук (*додаток 7*).

Основна частина містить такі структурні елементи:

- вступ, який містить інформацію про мету, завдання, базу практики, порядок і термін її проходження;
- зміст практики: розгорнуті конспекти лекцій і практичних занять, протоколи відвідування практичних і лекційних занять та їх педагогічний аналіз, тестові завдання з певної дисципліни, індивідуальне завдання (*додатки 3-6*).

– висновки, в яких узагальнюють основні підсумки практики.

Додатки розміщують після основної частини звіту.

Звіт оформлюють на аркушах білого паперу формату А4, з додержанням таких розмірів полів: верхнє й нижнє – 20 мм, лівє – 25 мм, правє – 15 мм. Звіт друкують на комп'ютері українською мовою, через 1,5 міжрядковий інтервал, використовуючи шрифт Times New Roman текстового редактора Microsoft Word 14 кегля. Всі використані наукові джерела оформлюються відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>; (посилання на приклади оформлення наукових джерел: <http://surl.li/ojyfn>). Оформлений звіт разом зі щоденником здають на кафедру фізичної терапії та ерготерапії в останній день практики.

Підведення підсумків виробничої практики (освітньо-наукового стажування)

Після закінчення виробничої практики (освітньо-наукового стажування) магістрант складає диференційований залік комісії, яку призначає завідувач кафедри.

Магістрант готує до захисту електронну презентацію та виступ не більше ніж на 5 хв, у якому викладає основний зміст. Після цього члени комісії ставлять йому запитання.

До заліку допускають магістрів, які виконали програму виробничої практики (освітньо-наукового стажування), вчасно подали звіт та щоденник за встановленим зразком. Звіт, не допущений до захисту, необхідно доопрацювати згідно із зауваженнями й подати на кафедру для повторної перевірки. Магістра, який не виконав програми з освітньо-наукового стажування або одержав незадовільну оцінку при захисті, до захисту кваліфікаційної роботи не допускають.

Термін захисту – останній день практики.

Правила ведення та оформлення щоденника практики

Щоденник розміщений на курсі «Виробнича практика (освітньо-наукове стажування)» в системі дистанційного навчання MOODLE: НУЗП (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=6786>), а також доступний для завантаження за посиланням: https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/forms/Forma_23_Shchodennyk_praktyky.pdf.

При роботі з щоденником практики необхідно враховувати:

1. Щоденник практики є основним документом магістра під час проходження практики і джерелом інформації для написання звіту.
2. У перші дні практики магістр за допомогою керівників практики складає календарний графік відповідно до структури програми виробничої практики (науково-освітнього стажування) наведеної у таблиці с. 10 цього документу).
3. Під час практики магістр щоденно має записувати все, що зроблено за день з виконанням індивідуального завдання у годинах.
4. Не рідше одного разу на тиждень магістр зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівникам від ЗВО і бази стажування, які його перевіряють, роблять письмові зауваження, дають додаткові завдання і ставлять підпис.
5. Після закінчення практики керівник ознайомлюється із щоденником та звітом і складає відгук.
6. Оформлений щоденник разом зі звітом магістр має здати на кафедру.
7. Без наявності заповненого щоденника практика не зараховується.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гагара В.Ф. Основи наукової діяльності: навчальний посібник для студентів спеціальності: 227 – Фізична терапія, ерготерапія. Запоріжжя: НУ«ЗП», 2020. 206 с. URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=6546> (дата звернення 15.07.2023).
2. Методичні рекомендації з питань організації практики студентів та складання робочих програм практики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» [Текст] / Уклад.: Н. М. Лапенко, І. Л. Співак, І. В. Федоренко, О. М. Шаповалова ; за заг. ред. П. М. Яблонського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 29 с.
3. Падалка О.С., Нісімчук А.С. Дидактично-технологічна підготовка магістрів: прикладний аспект. Луцьк: Видавництво: Волинська обласна друкарня, 2004. 156 с.
4. Ратніков В.С., Теклюк А.І. Етика та раціональність у науковому дослідженні: навчальний посібник. Вінниця: ВНУ, 2022. 143 с.
5. Шулдик Г. О., Шулдик В. І. Педагогічна практика: Навч. посіб. [для студ. пед. вузів] К.: Науковий світ, 2000. 143 с.

Національний університет «Запорізька політехніка»
Факультет управління фізичною культурою та спортом
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

ЗВІТ

з виробничої практики (науково-освітнього стажування)

магістра _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

групи _____

спеціальності 227 Терапія та реабілітація

спеціалізація 227.01 Фізична терапія

Місце проходження практики _____

Термін проходження практики _____

Керівник практики (від ЗВО) _____

Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

ЗАВДАННЯ
на виробничу практику (освітньо-наукове стажування)

магістранту групи _____

1. Місце проходження практики _____
2. Період проходження практики _____
3. Захист звіту _____
4. Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)
5. Індивідуальне завдання.

Магістрант отримав такі завдання:

Дата отримання завдання _____

Практикант _____
(прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

АНАЛІЗ ЛЕКЦІЇ, ЯКУ ВІДВІДАВ МАГІСТРАНТ

Лекція з дисципліни „_____”

Викладач кафедри _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Дата проведення _____

Місце проведення _____

Група _____

Тема лекції: _____

План лекції:

Питання для самоконтролю (не менше 5-ти до кожної)

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Список використаних джерел (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки, не менше 5-ти джерел)

Лекцію відвідав магістрант _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Підпис викладача кафедри _____

СХЕМА АНАЛІЗУ ЛЕКЦІЙНОГО ЗАНЯТТЯ

При оцінюванні якості лекції, першорядна увага повинна бути звернена на:

1. Науковість змісту.
2. Відповідність способу розгортання теми рівню підготовленості слухачів.
3. Правильність підбору матеріалу для даної аудиторії, відповідність програмі.
4. Відповідність засобів активізації уваги й розумової діяльності складу аудиторії.
5. Вплив особистості лектора на аудиторію.
6. Виразність і доступність мови.

Кожен лектор повинен бути ознайомлений зі схемою аналізу лекції. Знання схеми дає можливість викладачеві-лекторові при підготовці й читанні лекції враховувати всі виділені в ній елементи, всі основні вимоги й домогтися більш високої її якості (див. схему).

СХЕМА АНАЛІЗУ ЛЕКЦІЇ

Загальні питання:

1. Присутні: студенти групи № _____

(№ групи, прізвище, ім'я та по батькові магістрантів та викладача кафедри)

2. П.І.Б. викладача-магістранта _____

3. Дата відвідування, час _____

4. Спеціальність, предмет _____

5. Кількість студентів на лекції _____

6. Тема лекції _____

№	Що оцінюється	Якісна оцінка	Бали
1. Зміст			
1.	Науковість	а) відповідно до вимог в) популярно с) ненауково	5 3 2
2.	Проблемність	а) яскраво виражена в) відсутня	5 2
3.	Сполучення теоретичного із практичним	а) виражено досить в) представлено частково с) відсутнє	4 3 2
4.	Доказовість	а) переконливо в) декларативно с) бездоказово	5 3 2
5.	Зв'язок із профілем підготовки фахівця	а) гарний в) задовільний с) поганий	5 3 2
6.	Структура лекції	а) чітка в) розпливчаста с) безладна	5 3 2
7.	Виховна спрямованість	а) висока в) середня с) низька	4 3 2
8.	Відповідність навчальній програмі	а) повністю відповідає в) частково відповідає	5 3
9.	Використання часу	а) використовується раціонально в) зайві витрати на організаційні моменти с) час використовується не раціонально	5 3 2
2. Виклад матеріалу лекції			
1.	Метод викладу (переважно)	а) проблемний в) частково-пошуковий с) пояснювально-інформаційний	5 4 3
2.	Використання наочних матеріалів	а) в повному обсязі в) недостатньо с) не використовується	5 3 2
3.	Володіння матеріалом	а) вільно володіє в) частково користується конспектом с) повністю читає за конспектом	5 3 2
4.	Рівень новизни	а) у лекції використовуються останні досягнення науки в) у лекції присутній елемент новизни с) новизна матеріалу відсутня	5 4 2
5.	Реакція аудиторії	а) підвищений інтерес в) низький інтерес	4 2
3. Поводження викладача			
1.	Манера читання лекції	а) захоплююча в) захопливість і жвавість присутні частково с) монотонна, нудна	4 3 2

2.	Культура мови	а) висока в) середня с) низька	4 3 2
3.	Контакт із аудиторією	а) яскраво виражений в) недостатній с) відсутній	5 3 2
4.	Манера тримати себе	а) помірковано виражена міміка й жестикуляція в) надлишкова міміка й жестикуляція с) метушливість і безладність рухів	4 3 2
5.	Зовнішній прояв психічного стану	а) спокій і впевненість в) деяка нервозність с) виражена нервозність	4 3 2
6.	Відношення викладача до слухачів	а) у міру вимогливе в) занадто строге с) байдуже	4 3 2
7.	Такт викладача	а) тактовний в) безтактний	4 2
8.	Зовнішній вигляд	а) охайний в) неохайний	4 2

Шкала підсумкової оцінки:

90-100 – відмінно;

79-90 – добре;

59-78 – задовільно;

менш 59 – незадовільно

При оцінці якості лекції магістр підкреслює в схемі якісні й кількісні показники, що відповідають його думці про спостережуваний педагогічний процес. Потім кількісні показники підсумовуються. Безсумнівно, що кожна кількісна оцінка повинна бути аргументована, а під час розрахунку підсумкової оцінки доцільно враховувати й загальне подання про успішність рішення лектором основних освітніх, виховних і розвиваючих завдань. При визначенні підсумкової оцінки прослуханої лекції варто звернути увагу на успішність рішення таких важливих вимог, як: проблемність, науковість, зв'язок з життям, наявність професійної спрямованості лекції. За умови успішного рішення перерахованих вимог до лекції її професійна значимість підвищується.

Педагогічний аналіз провів магістрант _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Підсумкова оцінка та рекомендації _____

Підпис викладача кафедри _____

СХЕМА АНАЛІЗУ СЕМІНАРСЬКОГО (ПРАКТИЧНОГО) ЗАНЯТТЯ

Загальні питання:

1. Присутні: студенти групи № _____

(№ групи, прізвище, ім'я та по батькові магістрантів та викладача кафедри)

2. П.І.Б. викладача-магістранта _____

3. Дата відвідування, час _____

4. Спеціальність, предмет _____

5. Кількість студентів на занятті _____

6. Тема заняття _____

1. Загальні відомості – тип заняття, контингент, місце занять, викладач

2. Раціональне використання форм, методів, прийомів навчання, спрямованих на ефективне досягнення навчальних цілей заняття _____

3. Наявність контакту викладача зі студентами, створення обстановки доброзичливості й вимогливості _____

4. Використання на заняттях активних методів навчання, технології розвитку особистості студента _____

5. Наступність (послідовність) тем, видів занять у відборі навчального матеріалу _____

6. Система одержання зворотного зв'язку (опитування, тестування та т. н.) _____

7. Методично-обґрунтоване застосування демонстраційного й роздавального матеріалу _____

8. Педагогічна техніка викладача _____

9. Загальні висновки про ефективність заняття _____

Педагогічний аналіз провів магістрант _____

(прізвище, ім'я та по батькові магістранта)

Підсумкова оцінка та рекомендації _____

Підпис викладача кафедри _____

**РЕЦЕНЗІЯ
НА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ
ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СТАЖУВАННЯ)**

Магістранта групи _____
(№ групи, прізвище, ім'я та по батькові магістранта, який проводив заняття)

№	Критерії оцінки	Шкала оцінок				Зауваження рецензента
		2	3	4	5	
1.	Повнота й правильність розкриття теми					
2.	Логічний і послідовний виклад теми					
3	Характер викладу матеріалу					
4	Стиль і переконливість викладу					
5	Уміння укладатися у відведений час					
6	Темп мови					
7	Використання спеціально підготовлених ілюстративних матеріалів					
8	Упевненість і спокій магістра					
9	Грамотність, виразність мови, дикція					
10	Жестикуляція					
11	Помилки й застереження під час виступу					
12	Загальна манера поведінки виступаючого					
13	Власне відношення до проблеми, яка викладається					
14	Рівень зворотного зв'язку					
15	Загальна оцінка рецензента					

Рецензент-викладач: _____
(ПІБ магістранта, який проводив аналіз заняття, підпис)

" ____ " _____ 202__ р.

Бібліографічний опис публікацій
згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>2. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.</p>
Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>1. Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>2. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>3. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
Електронні ресурси	
Періодичні видання	<p>1. Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p> <p>1. Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>2. Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI:10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>